

Dato: 10. juli 2017
Kontor: Nordatlantenheden
Sagsbeh: Nikolaj Jagd Sørensen
Sagsnr.: 2014-731-0039
Dok.: 2364669

KOMMENTERET OVERSIGT

over

Høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland (Seksuelforbrydelser m.v.)

1. Høringen

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 5. december 2016 til den 16. januar 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Grønlands Landsret, Retten i Grønland, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Politimesteren i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Kriminalforsorgen i Grønland, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Kredsdommerforeningen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet, Grønlands Politiforening, Advokatrådet, Danske Advokater, Forsvarerforeningen i Grønland, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Amnesty International, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Foreningen Grønlandske Børn, Børns Vilkår, Center mod Menneskehandel, Danner, Danske Røde Kors, Det Kriminalpræventive Råd, Hjælp Voldsofre, Institut for Menneskerettigheder, KFUKs sociale arbejde, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Kvinderådet, Landsforeningen for Voldsramte Kvinder, Landsorganisationen af Kvindecentre, Landsorganisationen mod seksuelle overgreb, Offerrådgivningerne i Danmark, Pro Vest, Red Barnet, Reden International, Retspolitisk Forening, Seksualpolitisk Forum, Sexarbejdernes Interesseorganisation.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Udkastet til lovforslag har endvidere i perioden fra den 1. maj til den 2. juni 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Aasiaat krisecenter, Dansk Psykologforening – kreds grønland, Det Sociale Ankenævn i Grønland, Grønlands Råd for Menneskerettigheder, Grønlandske Advokater, Illermit krisecenter, Illulissat krisecenter, KANUKOKA, Kommunerqarfik Sermersooq, Meeqqat Inuusuttullu Oqaloqatigiinnittarfiat (MIO) – Børnetalsmanden, Narsaq krisecenter, Nuuk krisecenter, Paamiut krisecenter, Qaqortoq krisecenter.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra følgende:

Grønlands Landsret, Retten i Grønland, Datatilsynet, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Kriminalforsorgen i Grønland, Politiforbundet, Advokatrådet, Børnesagens Fællesråd, Forbruger- og Konkurrencestyrelsen, Grønlands Råd for Menneskerettigheder, Hjælp Voldsofre, Institut for Menneskerettigheder, Joan-Søstrene, KANUKOKA, Kommunerqarfik Sermersooq, Meeqqat Inuusuttullu Oqaloqatigiinnittarfiat (MIO) – Børnetalsmanden, Nanueruaq krisecenter, Offerrådgivningen i Danmark, Qeqqata Kommunium, Socialstyrelsen.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar.

Justitsministeriets bemærkninger til høringssvarene er anført med kursiv.

2. Høringssvarene

2.1. Generelt

Grønlands Landsret, Datatilsynet, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Politiforbundet, Børnesagens Fællesråd og Offerrådgivningen i Danmark har ingen bemærkninger til udkastet.

Advokatrådet hilser det velkomment, at der i forhold til Grønland er opmærksomhed på at sikre en tidssvarende regulering.

Meeqqat Inuusuttullu Oqaloqatigiinnittarfiat (MIO) – Børnetalsmanden udtrykker glæde over, at lovforslaget generelt indebærer en udvidelse af det område, der er kriminaliseret som seksualforbrydelser, og vurderer,

at lovforslaget vil understøtte beskyttelsen af barnet i henhold til FN's Børnekonvention.

Institut for Menneskerettigheder henviser ligeledes til FN's Børnekonvention og finder det på den baggrund meget positivt, at der med lovforslaget foreslås en modernisering af kriminalloven og retsplejeloven for Grønland på blandt andet dette område.

Grønlands Råd for Menneskerettigheder kan i det hele tilslutte sig de bemærkninger, som Institut for Menneskerettigheder har fremsat.

Joan-Søstrene hilser lovforslaget velkomment og ser det som en påtrængt ændring af den grønlandske kriminallov og retsplejelov, navnlig for så vidt angår de ændringer, der forbedrer retsstillingen for børn og unge under 18 år.

KANUKOKA udtrykker støtte til de foreslåede ændringer af kriminalloven og den grønlandske retsplejelov, navnlig vedrørende seksuelle overgreb.

Kommunerqarfik Sermersooq støtter lovforslaget og lægger særligt vægt på de foreslåede regler om udvidelse af det kriminaliserede område vedrørende børnepornografisk materiale samt medvirken til udnyttelse af mindreårige i relation til pornografisk optræden.

Kriminalforsorgen i Grønland finder det overordentligt positivt, at loven opdateres og i den forbindelse sprogligt tilrettes.

Hjælp Voldsofre bemærker, at der synes at være plads til forbedring af de forurettedes retsstilling i sager om seksuelle overgreb i Grønland. I den forbindelse kan det fremsatte lovforslag være et skridt i den rigtige retning, da det er i de forurettedes interesse, at flere seksuelle krænkelser kriminaliseres. Hjælp Voldsofre bifalder, at der arbejdes på en tilnærmelsesvis ensretning af reglerne for Grønland og Danmark med henblik på at sikre en forbedret retsstilling for ofre for seksualforbrydelser i Grønland.

Naneruaq krisecenter takker for at kunne fremsætte bemærkninger til lovforslaget og fremhæver, at det er vigtigt, at personer, der begår overgreb, modtager en passende foranstaltning.

2.2. Voldtægt

Qeqqata Kommunian finder det fornuftigt, at voldtægtsbegrebet i kriminallovens § 77 udvides med et nyt stykke, som omfatter samleje med eller andet seksuelt forhold til et barn under 12 år, da dette blandt andet vil gøre det nemmere at identificere gerningsindholdet på straffeattesten, når kommunen i forbindelse med ansøgninger modtager straffeattester og/eller børneattester.

2.3. Udnyttelse

Meeqqat Inuusuttullu Oqaloqatigiinnittarfiat (MIO) – Børnetalsmanden finder det uklart, hvordan der skelnes mellem de enkelte institutioner i den foreslåede § 78, stk. 3, nr. 3, i kriminalloven.

Kriminallovens § 78, stk. 3, kriminaliserer den, der som ansat eller tilsynsførende ved børne- og ungdomshjem, hospital for sindslidende eller lignende institution har samleje eller anden kønslig omgang med nogen, der er optaget på institutionen. Med lovforslaget opdeles bestemmelsen i tre numre, hvor det efter det foreslåede § 78, stk. 3, nr. 3, er forbudt for ansatte ved og tilsynsførende med visse døgninstitutioner og opholdssteder at have samleje med eller andet seksuelt forhold til nogen, der er optaget i institutionen.

Justitsministeriet bemærker, at der ikke i den foreslåede bestemmelse foretages nogen skelnen mellem de enkelte institutioner, som således er omfattet af bestemmelsen på lige fod.

Der henvises i øvrigt til pkt. 5.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Kriminalforsorgen i Grønland ønsker oplyst, om det foreslåede § 78, stk. 3, nr. 1, i kriminalloven også omfatter midlertidigt ansatte, deltidsansatte og ulønnede ansatte i Kriminalforsorgen. Endvidere foreslås det, at bestemmelsen udvides til også at omfatte prøveløsladte, der er underlagt tilsyn af Kriminalforsorgen i Frihed.

Efter det foreslåede § 78, stk. 3, nr. 1, er det forbudt for ansatte i Kriminalforsorgen at have samleje eller andet seksuelt forhold til en person optaget i Kriminalforsorgens institutioner, mens personen er undergivet den ansattes myndighed.

Justitsministeriet bemærker, at den foreslåede bestemmelse omfatter alle ansatte ved Kriminalforsorgen, der har myndighed over indsatte. Med ansatte i Kriminalforsorgen menes ansatte i hovedkvarteret og alle tilknyttede myndigheder og institutioner, herunder anstalter og Kriminalforsorgen i Frihed.

Justitsministeriet finder det ikke hensigtsmæssigt at udvide bestemmelsen til også at omfatte prøveløsladte, der er underlagt tilsyn af Kriminalforsorgen i Frihed. Dette er heller ikke omfattet af den tilsvarende bestemmelse i den danske straffelov, som bygger på en betænkning fra Straffelovrådet. Det er Justitsministeriets opfattelse, at afgrænsningen i kriminalloven bør være den samme som i den danske straffelov.

Der henvises i øvrigt til pkt. 5.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

2.4. Pornografiske forestillinger

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at der med lovforslaget lægges op til en kriminalisering af rekruttering og medvirken til, at et barn deltager i en pornografisk optræden, og at der lægges op til en kriminalisering af at overvære en sådan forestilling.

2.5. Prostituerede under 18 år

Meeqqat Inuusuttullu Oqaloqatigiinnittarfiat (MIO) – Børnetalsmanden foreslår, at det beskrives, hvordan foranstaltningerne ser ud for unge under 18 år, der medvirker til overtrædelse af den foreslåede § 81, stk. 2, i kriminalloven.

Kriminallovens § 81 kriminaliserer den, der som kunde mod betaling eller løfte om betaling har samleje eller anden kønslig omgang med en person under 18 år, når gerningsmanden kendte den pågældendes alder eller i så henseende har handlet uagtsomt. Med det foreslåede § 81, stk. 2, forbydes tillige medvirken hertil.

Justitsministeriet bemærker, at det er fastsat i kriminallovens § 119, stk. 1, hvilke foranstaltninger der kan idømmes, og at det vil være op til retten i den enkelte sag at fastsætte en passende foranstaltning. Ifølge kriminallovens § 119, stk. 2, nr. 1, kan der over for unge i stedet fastsættes særlige hjælpeforanstaltninger jf. lovens kapitel 32.

Det bemærkes i øvrigt, at handlinger begået af unge under 15 år ikke kan medføre foranstaltninger efter kriminalloven, jf. lovens § 16.

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen foreslår, at ”kønsligt forhold” ændres til ”seksuelt forhold” i lovens § 81, stk. 1, således at der skabes sproglig overensstemmelse med lovens § 78 og § 81, stk. 2.

Justitsministeriet har tilrettet lovforslaget som foreslået.

2.6. Rufferi

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen foreslår, at det beskrives i bemærkningerne til den foreslåede § 83, stk. 3, i kriminalloven, hvad der forstås ved begrebet hotel. Det foreslås endvidere, at det beskrives, hvordan det forholder sig i situationer, hvor et værelse i en lejlighed, et vandrehjem eller lignende udlejes til brug for, at en anden erhvervsmæssigt mod betaling eller løfte om betaling har seksuelt forhold til en kunde.

Kriminallovens § 83 kriminaliserer en række handlinger som rufferi. Med lovforslaget nyaffattes bestemmelsen, og efter den foreslåede § 83, stk. 3, dømmes den, der udlejer værelse i hotel til brug for, at en anden erhvervsmæssigt mod betaling eller løfte om betaling har seksuelt forhold til en kunde.

Justitsministeriet bemærker, at den foreslåede bestemmelse er en sprogligt moderniseret videreførelse af den gældende bestemmelse i kriminallovens § 83, stk. 4, som kriminaliserer udleje af værelse i hotel eller gæstgiveri til benyttelse til erhvervsmæssig utugt. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tilsigtet nogen ændring af den gældende bestemmelses gerningsindhold. Det vil således som hidtil afhænge af rettens vurdering i den enkelte sag, om gerningsindholdet er opfyldt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 8.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

2.7. Blufærdighedskrænkelser

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen foreslår, at ”utugtigt” ændres til ”pornografisk” i lovens § 84, stk. 2, således at der skabes sproglig overensstemmelse mellem lovens § 84 og § 85.

Kriminallovens § 84, stk. 2, kriminaliserer den, som sælger utugtige billeder eller genstande til en person under 16 år.

Justitsministeriet bemærker, at den tilsvarende bestemmelse i den danske straffelovs § 234 anvender ordet "utugtigt". Idet det er ministeriets opfattelse, at der bør være overensstemmelse mellem kriminallovens § 84, stk. 2, og den tilsvarende bestemmelse i den danske straffelovs § 234, finder ministeriet det ikke hensigtsmæssigt at medtage den foreslåede ændring.

2.8. Børnepornografi

Meeqqat Inuusuttullu Oqaloqatigiinnittarfiat (MIO) – Børnetalsmanden ønsker en beskrivelse af, hvordan det vurderes, om der er givet samtykke efter den foreslåede § 85, stk. 3, i kriminalloven.

Kriminallovens § 85 om børnepornografi kriminaliserer en række handlinger forbundet med udbredelse mv. af utugtige fotografier mv. af personer under 18 år. Med det foreslåede § 85, stk. 3, nyaffattes bestemmelsen om straffrihed for besiddelse af pornografiske fotografier, film eller lignende, af en person der er fyldt 15 år, hvis den pågældende har givet samtykke til besiddelsen.

Justitsministeriet bemærker, at det vil være op til rettens vurdering i den enkelte sag, om det kan lægges til grund, at den pågældende har givet sit samtykke.

Der henvises i øvrigt til pkt. 10.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen foreslår, at ordet "pornografiske" tilføjes efter "besiddelse af" i den foreslåede § 85, stk. 3, i kriminalloven. Det foreslås endvidere, at ordet "utugtige" ændres til "pornografiske" i bemærkningerne til det foreslåede § 85, stk. 4, i kriminalloven.

Justitsministeriet finder det ikke hensigtsmæssigt at ændre i kriminallovens § 85, stk. 3, som foreslået, idet bestemmelsen henviser til § 85, stk. 2, der med lovforslaget vil komme til at anvende ordet "pornografiske".

Det bemærkes endvidere, at der i bemærkningerne til det foreslåede § 85, stk. 4, i kriminalloven henvises til den gældende § 85, stk. 4, hvor ordet "utugtige" anvendes.

2.9. Menneskehandel

Retten i Grønland bemærker, at det er tvivlsomt, om de bisiddere, der beskikkes i medfør af den grønlandske retsplejelovs § 333, stk. 1, besidder tilstrækkelige kvalifikationer til at bistå en person, der har været offer for menneskehandel. Det er Retten i Grønlands opfattelse, at det i nogle situationer er hensigtsmæssigt, at der beskikkes en advokat som bisidder, og det foreslås derfor, at det tilføjes i bestemmelsen, at dette er muligt.

I medfør af den grønlandske retsplejelovs § 333, stk. 1, kan retten i en række sager om overtrædelse af kriminalloven beskikke en bisidder for den forurettede efter begæring. Med lovforslaget tilføjes det i bestemmelsen, at der også i sager om menneskehandel vil kunne beskikkes en bisidder for forurettede.

Justitsministeriet bemærker, at der ikke efter ordlyden af § 333, stk. 1, i den grønlandske retsplejelov er noget til hinder for at beskikke en advokat som bisidder, hvis det findes hensigtsmæssigt. Justitsministeriet finder det på den baggrund ikke behov for at tilføje i bestemmelsen, at dette er muligt.

2.10. Øvrige

Joan-Søstrene bemærker, at det følger af lovforslaget, at merudgifter som følge af lovforslaget forventes at kunne afholdes inden for den eksisterende ramme, og håber ikke, at lovgivningen viser sig at være signallovgivning.

Justitsministeriet bemærker, at det fremgår af pkt. 13 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at lovforslaget forventes at indebære en vis forøgelse af sagsmængden på de omfattede områder.

For så vidt angår finansieringen af de meromkostninger, som vil være forbundet med at håndtere den øgede sagsmængde, fremgår det videre af pkt. 13, at disse forventes at kunne afholdes inden for Justitsministeriets eksisterende ramme.

KANUKOKA ønsker, at de begreber, som anvendes, gøres klare og forståelige for befolkningen og for det personale, som skal anvende loven. KANUKOKA bemærker endvidere, at lovforslaget ikke forventes at medføre udgifter for de grønlandske kommuner.

Justitsministeriet bemærker, at de anvendte begreber i udkastet til lovforslag følger almindelig sprogbrug.

For så vidt angår lovforslagets økonomiske konsekvenser for det offentlige bemærkes, at der i bemærkningerne til lovforslaget alene er taget stilling hertil for så vidt angår rigsmyndigheder.

Institut for Menneskerettigheder og Meeqqat Inuusuttullu Oqaloqatigiinnittarfiat (MIO) – Børnetalsmanden anbefaler, at territorialforbeholdet for Grønland til Europarådets konvention om beskyttelse af børn mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug ophæves.

Justitsministeriet kan oplyse, at der ikke på nuværende tidspunkt er taget skridt til at ophæve det nævnte territorialforbehold, idet ministeriet afventer Grønlands Landsstyres stillingtagen til dette spørgsmål. Der kan i den forbindelse henvises til Justitsministeriets besvarelse af folketingsspørgsmål nr. 193 (Alm. del) af 22. december 2016 fra Folketingets Retsudvalg.